

III. METEOROLOGIA I ESTAT DELS EMBASSAMENTS

2. ESTAT DELS EMBASSAMENTS

El clima de la Comunitat Valenciana és de tipus mediterrani, caracteritzat per tindre hiverns suaus, estius secs i calorosos i un règim de pluges irregular que, a vegades, és de tipus torrencial. Per això, a fi de millorar la seguretat contra les possibles inundacions, la regulació dels cabals mínims ecològics, la producció d'energia, així com la regularitat en el subministrament d'aigua per a consum humà, industrial i agrícola, es fa necessari disposar d'una xarxa d'embassaments que permeta ordenar el cabal dels cursos d'aigua.

Cal indicar que la gestió de l'aigua embassada que proveïx la Comunitat Valenciana correspon en un 71,3% a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer <https://www.chj.es>, i el 28,7 % restant a la Confederació Hidrogràfica del Segura <https://www.chsegura.es>. La capacitat conjunta d'emmagatzematge de les dos conques ascendix a 3.970,7 hm³.

Durant l'any 2023, el volum total d'aigua embassada del qual va disposar la Comunitat i la resta de territori de les demarcacions del Xúquer i del Segura va ser, com a mitjana, de 1.869,0 hm³ (47,1 % de la capacitat total), la qual cosa va suposar una pujada del 13,1 % enfront dels 1.652,1 hm³ emmagatzemats l'any 2022 (gràfic 3.3 i quadre 3.3).

Durant 2023 les reserves d'aigua a la Comunitat Valenciana van créixer des de gener (52,8 %) fins a aconseguir el màxim en el mes de març (54,5 %). A partir d'eixe moment van baixar fins a un mínim del 38,5% el desembre, degut fonamentalment als mesos de març, abril i novembre, que van resultar *extremadament secs*, segons AEMET, als quals es van unir un mes d'agost *sec*; i els mesos de gener, octubre i desembre, *molt secs*. (gràfic 3.4).

El volum mitjà emmagatzemat en 2023 pels sistemes Sénia, Palància i Millars, que proveïxen d'aigua la zona nord de la Comunitat Valenciana, va ser de 91,7 hm³ (44,7% de la seua capacitat), segons s'observa en el quadre 3.4, per la qual cosa va aconseguir nivells inferiors als de l'any anterior (50,4%). En finalitzar l'any la capacitat embassada es va situar en el 31,1% (gràfic 3.5).

En els embassaments del sistema Xúquer-Túria el volum mitjà embassat durant l'any 2023 va ser de 1.412,8 hm³ (55,1 % de la seua capacitat), com es mostra en el quadre 3.5. Les reserves embassades en este sistema van ser inferiors a l'any anterior des del mes d'abril. Els nivells màxims es van aconseguir el mes de març, i al final de desembre hi havia 1.231,5 hm³ emmagatzemats (gràfic 3.6).

El riu Xúquer disposa d'embassaments per a consum humà, agrari i industrial (Alarcón, Contreras, Tous-la Ribera, Escalona, Bellús i Forata) i altres d'ús hidroelèctric (La Toba i els del Complex Cortes). El diferent ús dels embassaments fa que la seua regulació i, per tant, el seu nivell de reserves siga diferent. En la conca del riu Xúquer, els embassaments d'Alarcón i Contreras són els més importants, ja que suposen el 65,9 % de la seua capacitat. El d'Alarcón va retindre durant 2023 una mitjana de 619,3 hm³, la qual cosa va representar 32,3 hm³ més que l'any anterior, el de Contreras 281,2 hm³, 23,4 hm³ menys que l'any previ. A la conca del Túria destaca l'embassament de Benaixeve, que va mantindre un nivell mitjà d'aigua de 182,6 hm³, enfront dels 210,6 hm³ de l'any anterior, mentre que la resta dels embassaments de la conca del Túria van emmagatzemar de mitjana en conjunt 41,3 hm³, volum lleugerament inferior a la quantitat mitjana en 2022 (51,3 hm³).

Els embassaments dels sistemes Marina Baixa i Serpis proporcionen aigua a les àrees meridionals de la província de València i al nord d'Alacant. Durant l'any 2023 la mitjana d'aigua emmagatzemada en estos embassaments va ser de 28,3 hm³, segons s'observa en el quadre 3.6, la qual cosa va suposar una disminució de 7,8 hm³ sobre l'any anterior. L'aigua embassada en els sistemes Marina Baixa i Serpis durant 2023 va aconseguir el seu màxim el juny. A partir d'eixe mes va començar una tendència descendent que es va mantindre fins a desembre, moment en què hi havia 17,1 hm³ emmagatzemats, la qual cosa va suposar el 30,7 % de la seua capacitat (gràfic 3.7).

El sud de la província d'Alacant és proveït pels embassaments de la conca del Segura, amb un volum mitjà d'aigua embassada en 2023 de 335,0 hm³, segons s'observa en el quadre 3.7, cosa que

significa una disminució de 92,8 hm³ sobre la mitjana de l'any anterior. El volum d'aigua embassada mes a mes al llarg de 2023 va seguir una tendència estable entre gener i juny. En el període estival va començar un descens que es va mantindre fins a desembre, que va acabar amb un percentatge d'ocupació de tan sols el 18,9 % (gràfic 3.8).

Entre els embassaments que subministren aigua a la zona més meridional de la Comunitat Valenciana destaquen, per la seua dimensió, el de Cenajo que, amb una capacitat de 437,0 hm³, va mantindre un volum mitjà embassat de 126,0 hm³ i el de Crevillent (amb només 13,0 hm³ de capacitat i un emmagatzematge mitjà en 2023 de 7,3 hm³), per la gran importància que tenen per al territori que proveïxen.

Pel que fa al transvasament Tajo-Segura, té una gran transcendència per al regadiu de la Comunitat Valenciana, atés que el 37 % de la superfície regable de la província d'Alacant rep a través d'esta infraestructura aigua dels embassaments de la capçalera del Tajo (sistema Entrepeñas-Buendía, amb una capacitat d'emmagatzematge de 2.474 hm³). El volum mitjà acumulat durant 2023 en Entrepeñas-Buendía va ser de 609,1 hm³, cosa que va significar un 24,6% de la seua capacitat (quadre 3.8). Segons les Regles d'explotació ([Reial decret 773/2014](#)), modificades per l'RD 638/2021, de 27 de juliol de 2021 ([Reial decret 638/2021](#)), el Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic va publicar en el *Boletín Oficial del Estado* autoritzacions per a transvasaments destinats als regadius del Segura de 12,5 hm³ el gener, 6,65 hm³ el juny, juliol i agost, 6,26 hm³ el setembre, 10,5 hm³ l'octubre, 12,05 hm³ el novembre i 11,17 hm³ el desembre.

En resum, durant l'any 2023 el percentatge mitjà d'aigua embassada a les conques del Xúquer i el Túria va arribar al 55,1 enfront del 57,9 de l'any anterior, mentre que el de la conca del Segura va descendir del 37,5 en 2022 al 29,4 en 2023.

Quant als embassaments que proveïxen els regadius del transvasament Tajo-Segura, durant l'any 2023 el percentatge d'aigua retinguda va ser lleugerament inferior a la de l'any anterior (gràfic 3.9).